

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular / 4
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Núria López Roca						
<i>Responsable</i>	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

El mòdul *Processos i contextos educatius* està estructurat en 2 matèries i 4 assignatures.

Les matèries són:

- * *Fonaments curriculars i organitzatius, i*
- * *Bases teòriques, històriques i institucionals*

Les assignatures *Bases didàctiques i disseny curricular i Organització i gestió educatives* pertanyen a la matèria *Fonaments curriculars i organitzatius*.

S'imparteix durant el primer semestre del primer curs del Grau en Educació Primària.

Es tracta d'una assignatura en què:

- * S'analitzen els models i estratègies d'ensenyament-aprenentatge que fan referència a l'Educació Primària
- * Es proposen pràctiques de disseny, implementació i avaluació curricular, a partir del currículum d'Educació Primària.
- * S'analitza la realitat comunicativa i interactiva de l'aula, els recursos humans i materials necessaris, especialment el paper del professorat
- * Es revisa el paper de l'avaluació educativa
- * S'elaboren propostes per a l'atenció a la diversitat.
- * Es recomanen estratègies d'innovació i canvi orientades a la millora dels processos d'aprenentatge.

Aquesta assignatura proporciona una base teòrica i pràctica imprescindible per afrontar els processos de disseny, desenvolupament i avaluació del currículum als futurs professionals de l'ensenyament.

Requisits

L'assignatura té un caràcter introductor i de formació bàsica i, per tant, no té requisits essencials imprescindibles. Tot i això, pot ajudar tenir un bon domini de l'anglès i de l'expressió escrita i oral en català

Guia docent

i castellà. Les habilitats de reflexió i una visió crítica i compromesa amb la societat, poden contribuir al bon desenvolupament de la matèria.

Competències

Específiques

- * Conèixer els fonaments de l'educació primària, la seva relació interdisciplinària, els criteris d'avaluació i els coneixements didàctics entorn als procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius, relacionats amb l'educació infantil. (1.2.2)
- * Analitzar i comprendre els processos educatius a l'aula, relatius al període de 6-12 anys. (1.2.3)
- * Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent a l'aula, considerant l'anàlisi dels contextos i espais formatius del centre i de l'entorn. (1.2.6)
- * Avaluar de forma continua, formativa i global, el desenvolupament de l'alumnat, introduint les mesures educatives necessàries per atendre la diversitat i les peculiaritats individuals de l'alumnat en el marc d'una educació integral. (1.2.19)

Genèriques

- * Habilitats comunicatives i lingüístiques. (4.2.3)
- * Capacitat per treballar en equip (4.2.6)

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Per tal de treballar i desenvolupar les competències abans esmentades, s'han seleccionat els continguts següents:

Continguts temàtics

Tema 1. ENSENYAR I APRENDRE. EL MESTRE COM A FACILITADOR DE L'APRENTATGE

- 1.1. Funcions i reptes de l'escola actual
- 1.2. Com aprèn l'alumnat? L'enfocament competencial
- 1.3. El rol docent

Tema 2. MODEL CURRICULAR DE L'ACTUAL SISTEMA EDUCATIU

- 2.1. Estructura i organització del sistema educatiu
- 2.2. Concepte i concepcions de currículum
- 2.3. Fonaments, fonts, fases, components formals i característiques del currículum
- 2.4. El currículum d'Educació Primària: estructura i organització
- 2.5. Metodologies que ajuden a desenvolupar el currículum

Guia docent

Tema 3. PLANIFICACIÓ, DESENVOLUPAMENT I AVALUACIÓ CURRICULAR

3.1. La planificació des de l'escola: els documents de centre

3.2. Característiques generals de la planificació i de la programació

3.3. L'avaluació de coneixements previs

3.4. Objectius, continguts i competències bàsiques

3.5. Estratègies metodològiques

3.6. Activitats i tasques

3.7. Organització i recursos

3.7. L'avaluació contínua, formativa i formadora

3.8. Noves formes de mirar i revisar el disseny curricular

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial amb les quals pretenem desenvolupar i avaluar les competències establertes per a l'assignatura.

Els temes es presentaran a través de classes expositives (grup gran) amb els suport de diferents textos, material audiovisual i lectures de referència, que serviran per adquirir el coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes sessions donaran pas a debats i a classes pràctiques (grup mitjà) en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a situacions i contextos reals a partir de lectures i comentaris de textos, anàlisi de materials audiovisuals, estudi de casos, projectes de treball igrups cooperatius, exposicions dels alumnes, etc., amb la qual cosa l'alumnat podrà iniciar-se i desenvolupar les competències previstes.

Es proposarà la realització d'activitats individuals i de treball en grup cooperatiu comptant sempre amb el suport del docent.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumnat, l'assignatura forma part del projecte Campus Extens, dedicat a l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle l'alumne tindrà a la seva disposició un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet, i propostes de pràctiques de treball autònom.

Volum de treball

L'estimació del volum del treball és orientativa i pot requerir alguna modificació durant el curs

Activitats de treball presencial (2 crèdits, 50 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes teòrico-pràctiques	Grup gran (G)	La finalitat és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i l'aplicació pràctica de la matèria mitjançant l'exposició, amb la utilització de mitjans audiovisuals, per part del professorat per tal que d'afavorir l'adquisició de les competències de l'assignatura. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes teòriques mitjançant la discussió	30

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			en grups reduïts, la realització d'activitats pràctiques i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de l'explicació del professor i del material complementari que aquest aportí. Es podrà fer servir alguna eina d'avaluació per fer el seguiment de l'aprenentatge. Així amb l'ús de diferents dinàmiques, s'aniran exposant les idees clau de cada tema.	
Classes pràctiques	Pràctiques presencials	Grup mitjà (M)	<p>En aquestes sessions es combinarà l'aprenentatge individual i l'aprenentatge cooperatiu (jigsaw, estratègia 1-2-4, etc), mitjançant la distribució de l'alumnat en grups cooperatius. Es preten que aquests grups puguin esdevenir estables al llarg de tot el curs. L'alumnat participarà activament en l'aplicació de diverses estratègies metodològiques (l'elaboració d'un projecte, la visita a centres, etc.) amb l'objectiu de prendre contacte amb la realitat educativa que transcorre a les aules de primària. Una de les tasques més importants consistirà en el disseny d'una UD que, de ser possible, serà exposada a classe.</p> <p>D'altra banda, aquestes classes pràctiques requeriran l'elaboració per part de l'alumnat de diferents tasques individuals o de grup, de forma presencial però amb dedicació i estudi fora de l'aula. Aquestes pràctiques tenen un caire obligatori i l'alumnat haurà d'acomplir amb una assistència mínima del 80% de les classes.</p>	17
Avaluació	Prova final	Grup gran (G)	Tots els alumnes realitzaran una prova final amb una orientació teòrico-pràctica. En aquesta prova respondran preguntes a través de les quals hauran de demostrar el domini dels continguts teòrics presentats en els crèdits teòrics i d'altres en les quals hauran d'aplicar el coneixement adquirit en els crèdits pràctics. La prova inclourà diferents formats de pregunta (d'opció múltiple, tipus text, preguntes breus, de desenvolupament, esquema, casos pràctics...). És necessari obtenir una nota mínima de 5.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4 crèdits, 100 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació del contingut del temari i finalització de les activitats pràctiques	Després de l'exposició per part del professorat a les classes teòrico-pràctiques de les activitats pràctiques realitzades, l'alumnat en petit grup o de forma individual haurà de completar les activitats i a nivell personal per tal d'aprofundir en la matèria. Per facilitar aquestes tasques, s'indicarà, per a cada tema, els mitjans per ampliar la informació donada a classe i les fonts que s'han de consultar. La majoria d'aquests materials seran a disposició de l'alumnat a l'entorn de campus extens.	50
Estudi i treball autònom individual	Carpeta	Disseny i desenvolupament d'una Carpeta que reculli el procés d'ensenyament-aprenentatge realitzat durant el quadrimestre. A partir del	20

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		treball iniciat en les classes teòriques i pràctiques es personalitzaran els objectius del propi aprenentatge que es recolliran en la Carpeta individual on també es guardaran les reflexions sobre el procés d'aprenentatge, l'autoavaluació de l'assignatura i altres tasques d'aprofundiment realitzades	
Estudi i treball autònom en grup	Disseny de la unitat didàctica	D'acord a allò establert a les classes teòriques i allò realitzat durant les classes pràctiques, l'alumnat haurà d'elaborar una unitat didàctica. Aquesta ha de ser realitzada en grup cooperatiu (màxim de quatre persones). Sempre que sigui possible, estarà vinculada al projecte iniciat a principi de curs. Per a la seva elaboració, els alumnes hauran de disposar d'un google drive que possibilita fer una feina en col.laboració i de forma compartida amb el professorat de l'assignatura. La participació i la implicació de cada membre en el procés d'elaboració serà objecte d'avaluació (mitjançant les actes de les reunions), així com també el producte final que haurà de ser lliurat en el termini corresponent. Excepcionalment, cas que l'alumne, per causa justificada i prèvia comunicació i aprovació per part del professorat, no pugui participar activament en el procés de treball en grup, tindrà l'oportunitat de realitzar una simulació o resolució d'un cas, a través del qual haurà de demostrar que ha assolit les competències implicades en l'elaboració de la UD.	15
Estudi i treball autònom individual o en grup	Presentació de la UD	Consisteix en la presentació a la resta del grup - classe de la UD elaborada. A partir de recursos de suport visual i tècniques de comunicació oral	15

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions:

- Per a poder ser avaluat positivament en l'assignatura, l'alumnat ha d'assistir de forma obligatòria a totes les sessions corresponents als crèdits pràctics, ha de presentar totes les activitats individuals i grupals obligatòries i ha d'obtenir una qualificació mínima de 5 en la prova o examen final.
- No s'acceptarà el lliurament de cap activitat obligatòria **fora del termini establert pel seu lliurament**.
- Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final i pot arribar a ser motiu de desqualificació.
- El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o activitat, així com la còpia a l'examen és motiu de desqualificació; en aquest cas, l'estudiant s'haurà de matricular novament el següent curs acadèmic per a poder superar l'assignatura.
- Les faltes d'ortografia i d'expressió seràn puntuades negativament.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una

Guia docent

menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Pràctiques presencials

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	En aquestes sessions es combinarà l'aprenentatge individual i l'aprenentatge cooperatiu (jigsaw, estratègia 1-2-4, etc), mitjançant la distribució de l'alumnat en grups cooperatius. Es preten que aquests grups puguin esdevenir estables al llarg de tot el curs. L'alumnat participará activament en l'aplicació de diverses estratègies metodològiques (l'elaboració d'un projecte, la visita a centres, etc.) amb l'objectiu de prendre contacte amb la realitat educativa que transcorre a les aules de primària. Una de les tasques més importants consistirà en el disseny d'una UD que, de ser possible, serà exposada a classe. D'altra banda, aquestes classes pràctiques requeriran l'elaboració per part de l'alumnat de diferents tasques individuals o de grup, de forma presencial però amb dedicació i estudi fora de l'aula. Aquestes pràctiques tenen un caire obligatori i l'alumnat haurà d'acomplir amb una assistència mínima del 80% de les classes.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	5%

Prova final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Tots els alumnes realitzaran una prova final amb una orientació teòrico-pràctica. En aquesta prova respondran preguntes a través de les quals hauran de demostrar el domini dels continguts teòrics presentats en els crèdits teòrics i d'altres en les quals hauran d'aplicar el coneixement adquirit en els crèdits pràctics. La prova inclourà diferents formats de pregunta (d'opció múltiple, tipus text, preguntes breus, de desenvolupament, esquema, casos pràctics...). És necessari obtenir una nota mínima de 5.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> - Rigor i profunditat en les respostes a les preguntes formulades. Domini dels conceptes bàsics i capacitat de relació entre aquests. - Demostrar la capacitat d'anàlisi, comprensió i reflexió crítica de les lectures realitzades. - Exposició clara i correcta, organització i coherència dels continguts exposats.
Percentatge de la qualificació final:	40% amb qualificació mínima 5

Carpeta

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	Disseny i desenvolupament d'una Carpeta que reculli el procés d'ensenyament-aprenentatge realitzat durant el quadrimestre. A partir del treball iniciat en les classes teòriques i pràctiques es personalitzaran els objectius del propi aprenentatge que es recolliran en la Carpeta individual on també es guardaran les reflexions sobre el procés d'aprenentatge, l'autoavaluació de l'assignatura i altres tasques d'aprofundiment realitzades
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	20%

Guia docent

Disseny de la unitat didàctica

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	D'acord a allò establert a les classes teòriques i allò realitzat durant les classes pràctiques, l'alumnat haurà d'elaborar una unitat didàctica. Aquesta ha de ser realitzada en grup cooperatiu (màxim de quatre persones). Sempre que sigui possible, estarà vinculada al projecte iniciat a principi de curs. Per a la seva elaboració, els alumnes hauran de disposar d'un google drive que possibilita fer una feina en col.laboració i de forma compartida amb el professorat de l'assignatura. La participació i la implicació de cada membre en el procés d'elaboració serà objecte d'avaluació (mitjançant les actes de les reunions), així com també el producte final que haurà d'entregar en el termini corresponent. Excepcionalment, cas que l'alumne, per causa justificada i prèvia comunicació i aprovació per part del professorat, no pugui participar activament en el procés de treball en grup, tindrà l'oportunitat de realitzar una simulació o resolució d'un cas, a través del qual haurà de demostrar que ha assolit les competències implicades en l'elaboració de la UD.
Criteris d'avaluació	La UD s'avaluarà d'acord amb una rúbrica que se'ls facilitarà durant el curs. S'avaluarà tant el procés de realització (mitjançant les actes de les reunions i les notes de seguiment) com el producte final mitjançant el lliurament a la professora de la UD desenvolupada

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 5

Presentació de la UD

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Consisteix en la presentació a la resta del grup - classe de la UD elaborada. A partir de recursos de suport individual i tècniques de comunicació oral
Criteris d'avaluació	- Adequació als requeriments de la tasca plantejada i lliurament en el termini exigít. - Comprensió, anàlisi i reflexió crítica de la lectura. Adequació de la síntesi, comentari i valoració. - Presentació i aspectes formals de la infografia

Percentatge de la qualificació final: 15%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Durant el desenvolupament de cada tema el professorat recomanarà un conjunt d'articles i lectures obligatòries així com d'ampliació i consulta.

Bibliografia bàsica

Generalitat de Catalunya (2017). *Programar per competències a l'educació primària. Una eina per a la reflexió pedagògica i per a la presa de decisions del equip docent*. (publicació en línia)
Sanmartí, N. (2010). *Avaluar per aprendre*. (publicació en línia)
Cela, J.; Palou, J. (2004). *Va de mestres. Carta als mestres que comencen*. Barcelona: Rosa Sensat

Bibliografia complementària

Acaso, M. (2010). *rEDUvolution. Hacer la revolución en la escuela*. Barcelona: Paidós.
Aldámiz-Echevarría, M.M.; Alsinet, J.; Bassedas, E.; Giné, N.I altres (2000). *Com ens ho fem' Propostes per educar en la diversitat*. Barcelona: Graó.

Guia docent

- Aránega, S. y Doménech, J. (2001). *La educación primaria. Retos, dilemas y propuestas*. Barcelona: Graó.
- Barba, C.; Capellà, S. (coord.) (2010). *Ordinadors a les aules. La clau és la metodologia*. Barcelona: Graó.
- Benejam, P. (2014). *Quina educació volem?*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Cano, E. (2005). *Com millorar les competències dels docents. Guia per a l'autoavaluació i el desenvolupament de les competències professionals*. Barcelona: Graó.
- Canton, I.; Pino, M. (Coords.) (2011). *Diseño y desarrollo del currículum*. Madrid: Alianza
- Carbonell, J. (2008). *Una educación para mañana*. Barcelona: Ediciones Octaedro.
- Coll, C. i altres (1993). *El constructivismo en el aula*. Barcelona: Graó.
- Essomba, M.A. (2006). *Liderar escuelas interculturales e inclusivas*. Barcelona: Graó.
- González, F. (2008). *El mapa conceptual y el diagrama V. Recursos para la enseñanza Superior en el siglo XXI*. Madrid: Narcea.
- Hargreaves, A. (2003). *Enseñar en la sociedad del conocimiento*. Barcelona: Octaedro.
- Hernandez, F. I Ventura, F. (1992). *La organización del currículum por proyectos de trabajo. El conocimiento es un calidoscopio*. Barcelona: Graó.
- Imbernón, F. (coord.) (2005). *Vivències de mestres: compartir des de la pràctica educativa*. Barcelona: Graó.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., I Holubec, E. J. (1999). *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Barcelona: Paidós Educador.
- Monereo, C. (2016). *Aprender en tiempos revueltos*. Madrid: Alianza.
- Perrenoud, P. (2007). *Diez nuevas competencias para enseñar. Invitación al viaje*. Barcelona: Graó.
- Salinas, D. (2002). *¡Mañana examen! La evaluación: entre la teoría y la realidad*. Barcelona: Graó.
- Santmartí, N. (2007). *10 Ideas Clave. Evaluar para aprender*. Barcelona: Graó.
- Schön, D. (1998). *El profesional reflexivo. Cómo piensan los profesionales cuando actúan*. Barcelona: Paidós.
- Trujillo, F. (2012). *Propuestas para una escuela del siglo XXI*. Madrid: Catarata.
- UNESCO (2015). *Rethinking Education. Towards a global common good?*. Paris: UNESCO
- Zabala, A; Arnau, L. (2007) *11 ideas clave. Como aprender y enseñar competencias*. Barcelona: Graó.
- Zabala, A; Arnau, L. (2014). *Métodos para la enseñanza de las competencias*. Barcelona: Graó.

Altres recursos

- * CMapTools: <http://cmap.ihmc.us/download>
- * Normativa i legislació educativa: http://weib.caib.es/Normativa/contingut_normativa_.htm
- * Altres webs i portals educatius.
- * <http://weib.caib.es/>